

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВСП «ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЕКОНОМІКИ, ПРАВА ТА
ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЗУНУ»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ВСП «ФКЕПІТ ЗУНУ»

Василь МАРТИНЮК

Василь Мартинюк 2023р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «СОЦІОЛОГІЯ І ПСИХОЛОГІЯ»

Освітньо-професійний ступінь – **фаховий молодший бакалавр**

Галузь знань – **08 «Право»**

Спеціальність – **081 «Право»**

Освітньо-професійна програма – **«Право»**

Циклова комісія суспільних та психологічних дисциплін

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практичні (год.)	Самостійна робота (год.)	Загальний обсяг год.	Екзамен/ залік
Денна	2	4	30	45	105	180	залік

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки фахового молодшого бакалавра галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право» затвердженої Педагогічною радою ВСП «ФЕПІТ ЗУНУ» «15 серпня 2022р.

Робоча програма складена викладачем Едуардом ЛУКАШЕМ

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії суспільних та психологічних дисциплін, протокол № 1 від 28 серпня 2023р.

Голова циклової комісії

Галина ДУРДАС

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СОЦІОЛОГІЯ І ПСИХОЛОГІЯ»

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Змістових модулів - 3	Галузь знань – 08Право	Нормативна
	Спеціальність – 081 Право	Рік підготовки - 2
		Семестр – 4
Загальна кількість годин – 180	Освітньо-професійна програма «Право»	Лекції (30 год.)
		Практичні (45 год.)
		Самостійна робота (105 год.)
	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	Вид підсумкового контролю: залік

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

2.1. Мета вивчення дисципліни: сформувати у студентів навички ефективного психологічного аналізу різних рівнів соціального життя суспільства (індивідуальна поведінка, планування сімейних стосунків, створення організаційно-виробничих систем, взаємозв'язок різних суб'єктів трудових відносин, попит і пропозиція людських відносин). Кожну людину потрібно розглядати не просто як носія певної суми знань, а як особистість, громадянина держави з властивими йому цінностями, моральністю, інтересами.

2.2. Завдання вивчення дисципліни:

– ознайомити студентів з основними теоретичними концепціями вітчизняних та зарубіжних психологів та соціологів;

– сформувати у студентів систему основоположних категорій, положень та принципів психології та соціології, як наук про особистісний та соціетальний вимір світобуття;

– обґрунтувати актуальність та доцільність вивчення психології та соціології як навчальних дисциплін, покликаних сприяти повноцінному розкриттю продуктивних можливостей кожного студента в його індивідуальній своєрідності;

– домогтися гармонійного поєднання наукових знань, навчальних умінь, соціальних норм та культурних цінностей;

– сформувати мислення у студентів для кращого пізнання самого себе та розуміння процесів, які відбуваються в суспільстві;

– утверджувати гуманістичні ідеали та цінності на основі використання позитивного потенціалу гуманістичної парадигми у психології та соціології;

– налаштувати студентів на гуманізацію взаємовідносин найближчого оточення та соціуму, мирне розв'язання суспільних конфліктів та проблем, гармонійний розвиток і саморозвиток кожної особистості.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Соціологія і психологія» студент повинен:

знати – психологічні та соціологічні теорії, методологію, методи та методики проведення соціальних та психологічних досліджень;

вміти – мислити конструктивно, поза звичним перебігом особистого повсякденного життя; нормувати – привласнені наукові знання, набуті соціальні вміння і навички задля гуманізації взаємовідносин найближчого оточення і соціуму, всебічного гармонійного розвитку і саморозвитку індивіда як особистості;

цінувати – «життєвий світ» та особистісний досвід кожної людини, поширення духовності у просторі культурного буття особи.

2.3. Найменування та опискомпетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

СК9. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

2.4. Результати навчання:

ПРН12. Працювати в команді, забезпечуючи виконання завдань команди.

ПРН14. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СОЦІОЛОГІЯ І ПСИХОЛОГІЯ»

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ПСИХОЛОГІЯ ЯК НАУКА ПРО ВНУТРІШНІЙ СВІТ ЛЮДИНИ

Тема 1. Предмет та завдання психології.

Поняття про психологію. Виникнення та основні етапи розвитку психології. Структура психіки та свідомості людини. Основні галузі психології.

Тема 2. Когнітивна сфера особистості: відчуття, сприймання, увага, пам'ять та уява.

Відчуття – перше джерело інформації про світ. Сприймання як початкова ланка пізнавального процесу. Увага. Види, властивості та прийоми управління увагою. Пам'ять: типи, види, форми, процеси. Способи розвитку та керування пам'яттю. Загальне поняття про уяву як специфічно людський вид діяльності.

Тема 3. Афективна сфера особистості: потяги, емоції, почуття, воля.

Поняття про емоції. Емоції і мозок. Вираження емоцій і почуттів. Види емоцій і почуттів. Поняття про волю. Вольові якості людини. Виховання волі.

Тема 4. Мислення як вища форма відображення дійсності

Особливості функціонування головного мозку людини. Асиметрія мозку та її вплив на професійну діяльність. Поняття про мислення: розумові дії і мисленнєві операції, форми мислення, види мислення, індивідуальні особливості мислення. Мислення, як процес і як діяльність. Мотивація мисленнєвої діяльності. Поняття про інтелект. Різновиди інтелекту.

Тема 5. Індивідуально-психологічні особливості особистості (темперамент, характер, здібності)

Поняття про темперамент. Характеристика типів темпераментів. Тип темпераменту і виховання та навчання. Вимоги діяльності та тип темпераменту. Поняття про характер. Провідні риси характеру. Акцентуації рис характеру. Формування характеру. Поняття про здібності. Фактори розвитку здібної особистості. Рівні здібностей. Поняття про творчість. Творча особистість.

Особливості формування творчої особистості. Навчання та виховання обдарованої молоді.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. СОЦІОЛОГІЯ ЯК НАУКА ПРО СУСПІЛЬСТВО.

Тема 6. Предмет, об'єкт за завдання соціології.

Походження терміну «соціологія». Співвідношення соціології із суміжними науками. Об'єкт та предмет соціології. Структура і рівні соціологічного знання. Категорії соціології. Визначення поняття «соціальне». Підходи до розуміння соціальної реальності. Соціологічна уява. Функції соціології.

Тема 7. Вихідні елементи соціального життя: соціальна дія та соціальна взаємодія. Психологія та соціологія конфлікту.

Проблема родового поняття в соціології. Одиначна дія. Соціальний зв'язок та його різновиди: соціальні контакти та соціальні взаємодії. Співпраця і суперництво як типи соціальних взаємодій. Поняття, сутність і специфіка соціальної діяльності. Види соціальної діяльності. Різновиди конфліктів: соціально-психологічний аналіз

Тема 8. Особистість у системі соціальних взаємодій. Соціальні статуси та соціальні ролі особистості.

Поняття і сутність соціології особистості. Специфіка соціологічного погляду на проблеми вивчення особистості. Розмежування понять «людина», «індивід», «особистість», «індивідуальність». Соціальні якості особистості та їх характеристики. Визначення поняття «соціалізація особистості». Суть та значення поняття «соціальний статус». Соціальна роль як поведінкова характеристика особистості.

Тема 9. Мала група: основні ознаки та характеристики.

Ознаки малої групи. Первинні та вторинні соціальні групи. Формальні і

неформальні групи. Груповий конформізм. Референтні групи. Етапи трансформації студентської групи. Стадії особистісного становлення члена групи.

Тема 10. Суспільство як соціальна система. Соціальні інститути.

Підходи до вивчення суспільства. Визначення поняття суспільства. Суспільство як соціальна система. Основні підсистеми суспільства. Типологізація суспільств. Суть та визначення поняття «соціальний інститут». Класифікація соціальних інститутів. Функції та структурні елементи основних соціальних інститутів. Проблема формування та становлення нових соціальних інститутів. Формальні й неформальні соціальні інститути.

Тема 11. Соціальна стратифікація та соціальна мобільність у суспільстві.

Визначення поняття «соціальна структура». Соціальне життя: проблеми рівності та справедливості. Загальна характеристика теорії соціальної стратифікації. Критерії соціальної стратифікації. Модель класової структури суспільства У. Уотсона. Стратифікаційна теорія Питирима Сорокіна. Середній клас як гарант стабільності суспільного життя. Визначення поняття «соціальна мобільність». Види соціальної мобільності

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ЕМПІРИЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ У СФЕРІ СОЦІОЛОГІЇ ТА ПСИХОЛОГІЇ.

Тема 12. Застосування психологічних методів та методик у дослідженні особистості.

Спостереження як метод вивчення психіки людини. Метод експерименту у психологічних дослідженнях. Метод бесіди, анкетний метод. Тестові та проєктивні методики в системі психологічних дослідженнях.

Тема 13. Специфіка соціологічних досліджень у з'ясуванні проблем суспільного розвитку.

Загальнонаціональні соціологічні опитування та їх вплив на громадську свідомість. Інтерв'ю та анкетування, як основні методи отримання

соціологічної інформації. Якісні методи соціологічних досліджень: фокус-група, нарративні практики.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СОЦІОЛОГІЯ І ПСИХОЛОГІЯ»

Назва теми		Кількість годин		
		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Змістовий модуль 1. Психологія як наука про внутрішній світ людини.				
1.	Тема 1. Предмет та завдання психології.	4	4	8
2.	Тема 2. Когнітивна сфера особистості: відчуття, сприймання, увага, пам'ять та уява.	2	2	10
3.	Тема 3. Афективна сфера особистості: потяги, емоції, почуття, воля.	2	2	10
4.	Тема 4. Мислення як вища форма відображення дійсності.	2	2	10
5.	Тема 5. Індивідуально-психологічні особливості особистості (темперамент, характер, здібності).	2	2	10
Змістовий модуль 2. Соціологія, як наука суспільство.				
6.	Тема 6. Предмет, об'єкт за завдання соціології.	2	2	8
7.	Тема 7. Вихідні елементи соціального життя: соціальна дія та соціальна взаємодія. Психологія та соціологія конфлікту.	2	2	8
8.	Тема 8. Особистість у системі соціальних взаємодій. Соціальні статуси та соціальні ролі особистості.	4	4	8
9.	Тема 9. Мала група: основні ознаки та характеристики.	2	2	10
10.	Лекція 10. Суспільство як соціальна система. Соціальні інститути.	2	2	10
11.	Тема 11. Соціальна стратифікація та соціальна мобільність у суспільстві.	2	2	8
Змістовий модуль 3. Емпіричні дослідження у сфері соціології та психології.				
12.	Тема 12. Застосування психологічних методів та методик у дослідженні особистості.	2	2	10
13.	Тема 13. Специфіка соціологічних досліджень у з'ясуванні проблем суспільного розвитку.	2	2	10
Разом		30	45	105

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

з дисципліни «СОЦІОЛОГІЯ І ПСИХОЛОГІЯ»

Тема 1. Предмет та завдання психології.

Мета: полягає в усвідомленні широкого спектру тем і завдань, що вирішує психологія, та в розвитку у студентів глибокого розуміння цієї наукової дисципліни та її значення в сучасному світі.

План практичного заняття:

1. Поняття про психологію.
2. Виникнення та основні етапи розвитку психології.
3. Структура психіки та свідомості людини.
4. Основні галузі психології.

Тема 2. Когнітивна сфера особистості:

відчуття, сприймання, увага, пам'ять та уява.

Мета: полягає в покращенні загального когнітивного розвитку та підвищенні професійної діяльності шляхом використання отриманих знань у різних сферах життя.

План практичного заняття:

1. Відчуття – перше джерело інформації про світ.
2. Сприймання як початкова ланка пізнавального процесу.
3. Увага. Види, властивості та прийоми управління увагою.
4. Пам'ять: типи, види, форми, процеси. Способи розвитку та керування пам'яттю.
5. Загальне поняття про уяву як специфічно людський вид діяльності.

Тема 3. Афективна сфера особистості: потяги, емоції, почуття, воля.

Мета: полягає в покращенні загального розвитку особистості, збільшенні самоусвідомлення та підвищенні емоційного і соціального інтелекту.

План практичного заняття:

1. Поняття про емоції. Емоції і мозок.

2. Вираження емоцій і почуттів.
3. Види емоцій і почуттів.
4. Поняття про волю.
5. Вольові якості людини.
6. Виховання волі.

Тема 4. Мислення як вища форма відображення дійсності.

Мета: полягає в підвищенні загального когнітивного розвитку, удосконаленні навичок проблемного мислення та аналізу, а також в розвитку творчих здібностей.

План практичного заняття:

1. Особливості функціонування головного мозку людини.
2. Асиметрія мозку та її вплив на професійну діяльність
3. Поняття про мислення: розумові дії і мисленнєві операції, форми мислення, види мислення, індивідуальні особливості мислення.
4. Мислення, як процес і як діяльність. Мотивація мисленнєвої діяльності.
5. Поняття про інтелект.
6. Різновиди інтелекту.

Тема 5. Індивідуально-психологічні особливості особистості (темперамент, характер, здібності).

Мета: полягає в розумінні студентом індивідуально-психологічних особливостей, поняття темпераменту, формування характеру та здібностей.

План практичного заняття:

1. Поняття про темперамент.
2. Характеристика типів темпераментів.
3. Тип темпераменту і виховання та навчання.
4. Вимоги діяльності та тип темпераменту.
5. Поняття про характер.
6. Провідні риси характеру.
7. Акцентуації рис характеру.

8. Формування характеру.
9. Поняття про здібності. Фактори розвитку здібної особистості.
10. Рівні здібностей.
11. Поняття про творчість. Творча особистість.
12. Особливості формування творчої особистості. Навчання та виховання обдарованої молоді.

Тема 6. Предмет, об'єкт за завдання соціології.

Мета: полягає в формуванні у студента розуміння соціальних процесів та явищ, поглибленні знань про соціологічні підходи та теорії, а також в розвитку аналітичних та критичних навичок, необхідних для роботи в сфері соціології.

План практичного заняття:

1. Походження терміну «соціологія». Співвідношення соціології із суміжними науками.
2. Об'єкт та предмет соціології.
3. Структура і рівні соціологічного знання.
4. Категорії соціології.
5. Визначення поняття «соціальне».
6. Підходи до розуміння соціальної реальності.
7. Соціологічна уява.
8. Функції соціології.

Тема 7. Вихідні елементи соціального життя: соціальна дія та соціальна взаємодія. Психологія та соціологія конфлікту.

Мета: полягає в поглибленні розуміння соціальних процесів, розвитку аналітичних та критичних навичок, необхідних для роботи в галузі соціології та психології, а також в формуванні навичок управління конфліктами в суспільстві і міжособистісних відносинах.

План практичного заняття:

1. Проблема родового поняття в соціології. Одинична дія.
2. Соціальний зв'язок та його різновиди: соціальні контакти та соціальні взаємодії.

3. Співпраця і суперництво як типи соціальних взаємодій.
4. Поняття, сутність і специфіка соціальної діяльності. Види соціальної діяльності.
5. Різновиди конфліктів: соціально-психологічний аналіз.

Тема 8. Особистість у системі соціальних взаємодій.

Соціальні статуси та соціальні ролі особистості.

Мета: полягає в поглибленні розуміння взаємодії особистості та соціального оточення, розвитку навичок аналізу соціальних взаємодій та формування критичного підходу до вивчення соціальних процесів.

План практичного заняття:

1. Поняття і сутність соціології особистості.
2. Специфіка соціологічного погляду на проблеми вивчення особистості.
3. Розмежування понять «людина», «індивід», «особистість», «індивідуальність».
4. Соціальні якості особистості та їх характеристики.
5. Визначення поняття «соціалізація особистості».
6. Суть та значення поняття «соціальний статус».
7. Соціальна роль як поведінкова характеристика особистості

Тема 9. Мала група: основні ознаки та характеристики.

Мета: полягає в поглибленні розуміння процесів, які відбуваються в малих групах, розвитку навичок аналізу соціальних структур та формуванні стратегій співпраці в групах.

План практичного заняття:

1. Ознаки малої групи.
2. Первинні та вторинні соціальні групи. Формальні і неформальні групи
3. Груповий конформізм.
4. Референтні групи.
5. Етапи трансформації студентської групи.
6. Стадії особистісного становлення члена групи.

Тема 10. Суспільство як соціальна система. Соціальні інститути.

Мета: полягає в поглибленні розуміння сутності та ролі соціальних інститутів у функціонуванні суспільства, розвитку навичок аналізу соціальних структур та формуванні критичного підходу до вивчення соціальних процесів.

План практичного заняття:

1. Підходи до вивчення суспільства.
2. Визначення поняття суспільства.
3. Суспільство як соціальна система. Основні підсистеми суспільства.
4. Типологізація суспільств.
5. Суть та визначення поняття «соціальний інститут»
6. Класифікація соціальних інститутів.
7. Функції та структурні елементи основних соціальних інститутів.
8. Проблема формування та становлення нових соціальних інститутів.
9. Формальні й неформальні соціальні інститути.

Тема 11. Соціальна стратифікація та соціальна мобільність у суспільстві.

Мета: полягає в поглибленні розуміння соціальної нерівності та можливостей соціальної мобільності в суспільстві, розвитку навичок аналізу соціальних структур та формуванні критичного підходу до вивчення соціальних процесів.

План практичного заняття:

1. Визначення поняття «соціальна структура»
2. Соціальне життя: проблеми рівності та справедливості.
3. Загальна характеристика теорії соціальної стратифікації.
4. Критерії соціальної стратифікації
5. Модель класової структури суспільства У. Уотсона
6. Стратифікаційна теорія Питирима Сорокіна.
7. Середній клас як гарант стабільності суспільного життя.
8. Визначення поняття «соціальна мобільність»
9. Види соціальної мобільності

Тема 12. Застосування психологічних методів

та методик у дослідженні особистості.

Мета: полягає в ознайомленні студентів з психологічними методами та методиками дослідження особистості, розвитку навичок їх практичного застосування, аналізу й оцінці результатів досліджень та розвитку критичного мислення.

План практичного заняття:

1. Спостереження як метод вивчення психіки людини.
2. Метод експерименту у психологічних дослідженнях.
3. Метод бесіди, анкетний метод.
4. Тестові та проєктивні методики в системі психологічних дослідженнях.

Тема 13. Специфіка соціологічних досліджень у з'ясуванні проблем суспільного розвитку.

Мета: полягає в ознайомленні студентів з соціологічними методами та методиками дослідження суспільного розвитку, вдосконалення навичок їх практичного застосування, аналізу й оцінці результатів досліджень та розвитку критичного мислення.

План практичного заняття:

1. Загальнонаціональні соціологічні опитування та їх вплив на громадську свідомість.
2. Інтерв'ю та анкетування, як основні методи отримання соціологічної інформації.
3. Якісні методи соціологічних досліджень: фокус-група, нарративні практики.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

№ з/п	Тематика
1.	Тема 1. Предмет і завдання соціальної психології.
2.	Тема 2. Історія виникнення соціально-психологічних теорій.
3.	Тема 3. Методологія та методи соціальної психології.
4.	Тема 4. Особистість у соціальній психології.
5.	Тема 5. Соціально-психологічні особливості соціалізації представників

	різних вікових категорій.
6.	Тема 6. Теорія соціалізації особистості.
7.	Тема 7. Соціально-психологічні механізми соціалізації.
8.	Тема 8. Статеврольова соціалізація особистості.
9.	Тема 9. Соціальна поведінка особистості.
10.	Тема 10. Загальна характеристика прикладної соціальної психології.
11.	Тема 11. Соціально-психологічна характеристика спілкування.
12.	Тема 12. Проблема групи у соціальній психології.
13.	Тема 13. Групові конфлікти.
14.	Тема 14. Керівництво і лідерство у малих групах.
15.	Тема 15. Проблема прийняття групового рішення. Психологія групової діяльності.
16.	Тема 16. Технології прийняття групою ефективних рішень.
17.	Тема 17. Психологічна характеристика великих соціальних груп.
18.	Тема 18. Психологія етнічних груп.
19.	Тема 19. Психологічні особливості українського національного характеру.
20.	Тема 20. Проблеми влади і соціального лідерства.
21.	Тема 21. Психологічні особливості великих стихійних груп.
Разом	

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Навчальний процес передбачає проведення лекцій і практичних занять, самостійну роботу. Мова викладання – українська.

У процесі викладання дисципліни «Соціологія і психологія» використовуються такі методи навчання як:

- словесні (пояснення, лекція);
- наочні (ілюстрації, плакати, схеми, карти, мультимедійні файли);
- практичні (самостійна робота на занятті та позааудиторна діяльність, виконання розрахункових завдань);
- методи стимулювання обов'язку та відповідальності у студентів: переконання у значущості навчання, вимоги, вправи з виконання вимог, програмоване опитування;

- методи стимулювання інтересу до навчання: пізнавальні ігри, навчальні дискусії; створення ситуацій емоційно-моральних переживань; створення ситуацій пізнавальної новизни; створення ситуації зацікавленості;

- за ступенем самостійної роботи студентів: методи взаємодії викладача та студента (бесіда, дискусія); методи самостійної роботи студентів (самостійна робота з книгою, письмова робота, самостійна робота під керівництвом викладача);

- за особливостями навчально-пізнавальної діяльності студентів: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемний, частково-пошуковий (евристичний), дослідницький;

- за джерелом інформації і сприймання навчальної інформації: словесні (розповідь, бесіда, лекція, пояснення); наочні (ілюстрація, демонстрація).

У навчальному процесі застосовуються: лекції, в тому числі із використанням засобів комп'ютерної техніки; практичні заняття; виконання самостійної роботи; робота в мережі Інтернет.

8. ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Рубіжна атестація № 1	Директорська контрольна робота (№ 2)	Середній бал (№ 3)	Разом
25%	50%	25%	100%

9. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка за 100-бальною шкалою / ECTS	Оцінка за національною шкалою	Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти	Рівень компетентності
90-100 A	Відмінно	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких навчальний матеріал відтворюється в повному обсязі. Здобувач освіти активно працює протягом усього курсу і показує при цьому високий рівень володіння теоретичними знаннями і практичними вміннями, відповідь його правильна, обґрунтована, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення навчального матеріалу, здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми, проявляє вміння здійснювати зв'язок теоретичних занять з практичними і реалізувати міжпредметні зв'язки. Практичне завдання виконане правильно, як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно розробленим алгоритмом.	Високий (творчий) рівень
85-89 B	Дуже добре	Оцінюється завдання, що містить відповіді в яких відтворюється значна частина навчального матеріалу. Здобувач освіти виявляє достатній рівень володіння теоретичним матеріалом і практичним вмінням з несуттєвими неточностями, певною мірою може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки з окремих питань навчального матеріалу.	Достатній рівень
75-84 C	Добре	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких відтворюється незначна частина навчального матеріалу. Здобувач освіти виявляє достатній рівень володіння теоретичним матеріалом і	

		практичним вмінням з певними неточностями та недоліками, достатньо проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал.	
65-74 D	Задовільно	Оцінюється завдання, що містить відповіді в яких виявляється середній рівень володіння теоретичними знаннями, розуміння навчального матеріалу, а також практичних вмінь. Здобувач освіти в цілому оволодів суттю питань з даної теми, намагається аналізувати факти та події, робити певні конкретні висновки, недостатньо проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал, виявляє недостатній рівень поінформованості у практичному застосуванні.	Середній рівень
60-64 E	Достатньо	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких відтворюються мінімальні знання і розуміння навчального матеріалу, проте недостатньо вони глибокі та осмислені. Здобувач освіти на заняттях поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача, дає неповні відповіді на запитання, частково аналізує навчальний матеріал, проте при цьому робить неконкретні та неточні висновки, виявляє низький рівень поінформованості у практичному застосуванні.	
35-5 FX	Незадовільно	Оцінюється завдання, що не виконане або містить відповіді на рівні елементарного відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, фрагментів навчального матеріалу. Здобувач освіти відтворює незначну частину навчального матеріалу, викладає його уривчастими реченнями, безсистемно, відсутні висновки, узагальнення. Під час відповіді здобувач освіти допускає суттєві помилки, які не здатен	Низький рівень

		виправити після коригуючих запитань, рівень володіння теоретичними знаннями і практичним вмінням не задовольняє мінімальні критерії. Обов'язкове складання повторного екзамену, заліку.	
1-34 F	Незадовільно	Оцінюється завдання, що не виконане, у здобувача освіти відсутні елементарні як теоретичні знання, так і практичні вміння. Обов'язкове повторне вивчення навчальної дисципліни.	Незадовільний рівень

10.ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	Рівень компетентності
	Екзамен	Залік		
90-100	5 (відмінно)	Зараховано	A	Високий (творчий) рівень
85-89	4 (дуже добре)		B	Достатній рівень
75-84	4 (добре)		C	
65-74	3(задовільно)		D	Середній рівень
60-64	3 (достатньо)		E	
35-59 (незадовільний рівень)	2 (незадовільно з можливістю повторного складання екзамену)	Незараховано (з можливістю повторного складання заліку)	FX	Низький рівень
1-34	2 (незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)	Незараховано (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)	X	Незадовільний рівень

11. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Тексти лекцій.
2. Завдання для практичних завдань.
3. Завдання для самостійної роботи.
4. Тести для перевірки знань студентів.
5. Засоби діагностики знань студентів.
6. Критерії оцінювання знань студентів.
7. Посібники.
8. Презентаційні матеріали.
9. Інтернет-джерела.

12. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Базова:

1. Галян І. М. Психодіагностика : навч. посібн. / І. М. Галян. – Київ : Академвидав, 2019. – 464 с.
2. Галян О. І. Експериментальна психологія : навч. посібн. / О. І. Галян, І. М. Галян. – Київ : Академвидав, 2016. – 400 с.
3. Кавалеров А. А. Цінність у соціокультурній трансформації / А. А. Кавалеров. – Одеса : Астропринт, 2016. – 221 с.
4. Карпенко З. С. Аксіологічна психологія особистості : монографія / З. С. Карпенко. – Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2019. – 512 с.
5. Карпенко З. С. Ціннісні виміри індивідуальної свідомості / З. С. Карпенко // Методологічні і теоретичні проблеми психології : хрестоматія / [упоряд. : З. С. Карпенко, І. М. Гоян]. – Івано-Франківськ : Плай, 2016. – 128 с.
6. Дуткевич Т.В. Загальна психологія: навч. посібн / Т.В. Дуткевич.– Київ: «Центр навчальної літератури», 2019.– 387 с.
7. Мілютіна К. Л. Траєкторії життєвого шляху особистості у динамічному середовищі : монографія / К. Л. Мілютіна. – Ніжин : ТОВ Видавництво «Аспектполіграф», 2017. – 298 с.
8. Москалець В. П. Психологія особистості : навч. посіб. / В. П. Москалець. – Київ : «Центр навчальної літератури», 2016. – 262 с.
9. Олефір В. О. Інтелектуально-особистісний потенціал саморегуляції суб'єкта діяльності : монографія / В. О. Олефір. – Харків : УПА, 2015. – 265 с.
10. Пачковський Ю.Ф. Соціологія і психологія: навч. посібник. 2-ге вид. стереот. рек. МОНУ / Ю.Ф. Пачковський – К.: Каравела, 2020. – 760 с.
11. Приходько Ю. О., Юрченко В. І. Психологічний словник-довідник: навч. посіб., 4-те вид., випр. і доп. К: Каравела, 2020. 419 с.

12. Соціологічна енциклопедія / укл. В. Г. Городяненко. – Київ: Академвидав. – 2018. – 456 с.
13. Соціологія і психологія. Навч. посібник. 2-ге вид. стереот. Рек. МОНУ/ Ю. Ф. Пачковський. Київ: Каравела, 2020. 760 с.
14. Філоненко М. Психологія спілкування: навч. посіб. К.: Центр навчальної літератури, 2018. 224 с.

Допоміжна:

15. Аршава І.Ф. Суб'єктивне благополуччя та його індивідуально-психологічні та особистісні кореляти. Вісник ДНУ. Серія: Педагогіка і психологія. Дніпропетровськ, 2017. Вип. 18, Т. 20, №9/1. С. 3-10.
16. Балл Г. О. Інтегративно-особистісний підхід у психології: впорядкування головних понять / Г. О. Балл // Психологія і суспільство. – 2019. – № 4. – С. 25–53.
17. Боришевський М. Й. Особистість у вимірах самосвідомості : [монографія] / М.Й. Боришевський. – Суми : Видавничий будинок «Еллада», 2017. – 608 с.
18. Васютинський В. О. Психологічні виміри спільноти : монографія / В. О. Васютинський ; НАПН України, Ін-т соц. та політ. психології. – Київ : [Золоті ворота], 2019. – 119 с.
19. Галян І. М. Ціннісно-сміслова саморегуляція особистості : генеза та механізми функціонування : монографія / І. М. Галян. – Дрогобич : Редакційно-видавничий відділ ДДПУ імені І.Франка, 2016. – 402 с.
20. Дуб В. Г. Психологічні особливості становлення ціннісно-сміслової сфери майбутніх педагогів у процесі підготовки до професійної діяльності: дис. ... канд. психол. наук: 19.00.07 / Дуб В. Г.; Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. – Київ, 2015. – 247 с.
21. Інтелектуальний розвиток дорослих у віртуальному освітньому просторі: монографія [Електронний ресурс] / М. Л. Смульсон, Ю. М. Лотоцька, М. М. Назар, П. П. Дітюк, І. Г. Коваленко-Кобилянська [та ін.] ; за ред. М. Л. Смульсон. – Київ : Педагогічна думка, 2015. – 221 с. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/10064/>.
22. Москалець В. П. Духовні горизонти особистості : потенціал вершинної аналітики / В. П. Москалець // Психологія і суспільство. – 2017. – № 1. – С. 73–84.
23. Олефір В. О. Взаємозв'язок життєстійкості, копінг-стратегій та психологічного благополуччя / В. О. Олефір // Вісник Харківського Національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Психологія». – Харків : ХНУ, 2016. – № 981. – Вип. 47. – С. 168–172.
24. Олефір В. О. Психологія саморегуляції суб'єкта діяльності : дис. ... д-ра психол. наук : 19.00.01 / Олефір В. О. ; Південноукр. нац. пед. ун-т імені К. Д. Ушинського. – Одеса, 2016. – 428 с.

25. Психологічні детермінанти розвитку організаційної культури : монографія [Електронний ресурс] / Л. М. Карамушка, О. В. Креденцер, К. В. Терещенко [та ін.] ; за ред. Л. М. Карамушки. – Київ : Педагогічна думка, 2015. – 288 с. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/10087/>.
26. Психологічні закономірності реалізації конструктивних функцій етнокультури в інформаційному суспільстві : монографія [Електронний ресурс] / М.-Л. А. Чепи, М. І. Савіна, С. Є. Солодчук [та ін.] ; за ред. М.-Л. А. Чепи. – Київ : Педагогічна думка, 2015. – 131 с. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/10057/>.
27. Психологічні закономірності творчого сприймання інформаційних індикаторів реальності : монографія [Електронний ресурс] / В. О. Моляко, І. М. Біла, Н. А. Ваганова [та ін.] ; за ред. В. О. Моляко. – Київ : Педагогічна думка, 2015. – 145 с. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/10364/>.
28. Савош Г. П. Особистісно орієнтоване виховання – нова освітня філософія / Г. П. Савош // Вища освіта України. – 2016. – №1, додаток. – С. 29–34.
29. Савчин М. В. Духовна парадигма психології: монографія / М. В. Савчин. – Київ : Академвидав, 2017. – 252 с.
30. Савчин М. В. Методологеми психології : монографія / М. В. Савчин. – Київ : Академвидав, 2018. – 224 с.
31. Титаренко Т. М. Пошук шляху : майбутнє у мріях, цілях, домаганнях, завданнях / Т. М. Титаренко // Як будувати власне майбутнє : життєві завдання особистості: [наук. моногр.] / за наук.ред. Т. М. Титаренко ; НАПН України, Ін-т соц. і політ. психол. – Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2017. – С. 47–57.
32. Яблонська Т.М. Розвиток ідентичності дитини в системі сімейних взаємин : монографія / Т. М. Яблонська; НАПН України, Ін-т психології імені Г. С. Костюка. – Суми : Вид-во СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2018. – 442 с.

13. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Національна бібліотека України ім. В. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.
2. Бібліотека ім. Каніщенка ЗУНУ. URL: <http://library.wunu.edu.ua/index.php/uk/>.
3. Соціологія. URL: <http://sociolog.in.ua>.
4. Психологічна бібліотека «Самопізнання і розвиток». URL: <http://psylib.kiev.ua/>.
5. Психологіс. URL: <http://psychologis.com.ua/>.
6. Габітус. Науковий журнал з соціології та психології <http://habitus.od.ua/>.